Raadsvoorstel
Openbaar

Onderwerp
Zienswijze ontwerpbegroting 2027 ODGM

Programma	Openbare ruimte	**Collegebesluit**	1 september 2026
Portefeuillehouder	T.F.A. van Elferen	**Behandeldatum Raad**	14 oktober 2026
		Status	Openbaar

Samenvatting
De Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) heeft de ontwerpbegroting 2027 aangeboden. Wij kunnen ons in hoofdlijnen vinden in de begroting, maar constateren dat de voorgestelde verhoging van de opslag voor indirect productieve uren van 23% naar 25% nog steeds niet objectief is onderbouwd. Daarom stellen wij voor in de zienswijze te verzoeken deze onderbouwing uiterlijk bij de Kadernota 2028 te leveren en vooraf duidelijkheid te geven over de financiële gevolgen voor de deelnemers als blijkt dat de hogere opslag niet of slechts gedeeltelijk noodzakelijk was. Hiermee wordt geborgd dat structurele financiële uitgangspunten transparant, controleerbaar en bestuurlijk onderbouwd zijn voordat zij structureel onderdeel uitmaken van de begroting.

Voorstel
De brief aan het Dagelijks Bestuur van de GR Omgevingsdienst Groene Metropool vast te stellen, met daarin:

1. De zienswijze met betrekking tot de voorliggende ontwerpbegroting 2027, waarin wij het volgende voorstellen:
   a. Wij kunnen ons op hoofdlijnen vinden in de voorliggende ontwerpbegroting 2027;
   b. Wij kunnen ons niet vinden in de verhoging van de opslag voor indirect productieve uren van 23% naar 25%;
   c. Wij verzoeken Omgevingsdienst Groene Metropool uiterlijk bij de Kadernota 2028 een objectieve, controleerbare en onafhankelijk toetsbare onderbouwing van de benodigde opslag voor indirect productieve uren aan de deelnemers voor te leggen;
   d. Wij verzoeken Omgevingsdienst Groene Metropool daarbij inzichtelijk te maken welke opslag op basis van de feitelijke bedrijfsvoering noodzakelijk is en op welke gegevens deze conclusie is gebaseerd;
   e. Wij verzoeken Omgevingsdienst Groene Metropool vooraf duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop wordt omgegaan met de financiële gevolgen als blijkt dat de opslag van 25% geheel of gedeeltelijk niet noodzakelijk was;
   f. Wij verzoeken Omgevingsdienst Groene Metropool in dat geval een voorstel te doen voor een evenwichtige verrekening of compensatie van de over 2026 en 2027 te veel betaalde bijdragen;

Aanleiding

Het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Groene Metropool (ODGM) biedt met zijn brief van 9 juli 2026 de raad de ontwerpbegroting 2027 aan. Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld hierover een zienswijze naar voren te brengen. Met dit voorstel wordt de raad geadviseerd de Nijmeegse zienswijze op de voorliggende financiële stukken vast te stellen. De vaststelling van de begroting vindt dit jaar plaats buiten de reguliere cyclus. Het Ministerie heeft ODGM, vanwege het jaar na de fusie, uitstel gegeven

Relevante besluitgeschiedenis

- *29 januari 2025 - Raadsvoorstel Kadernota ODRN 2025/2026 (124/2024)*
  Hyperlink
  De raad geeft in haar zienswijze aan dat de Kadernota onvoldoende onderbouwt waarom de opslag van 23% naar 25% moet worden verhoogd. De door ODRN genoemde omzetderving als gevolg van het terughalen van de BRIKS-taken acht de raad onvoldoende, mede omdat Nijmegen hiervoor al frictiekosten heeft betaald. De raad roept ODRN daarom op af te zien van de voorgestelde verhoging.
- *28 mei 2025 - Zienswijze over concepten jaarstukken 2024, wijziging I begroting 2025 en begroting 2026, inclusief meerjarenbegroting 2027-2029 van Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) (56/2025)*
  Hyperlink
  De raad geeft in haar zienswijze op de ontwerpbegroting 2026 aan niet in te stemmen met de verhoging van de opslag voor indirect productieve uren naar 25%.
- *10 juni 2026 – Raadsvoorstel zienswijze conceptjaarstukken 2025 Omgevingsdienst Groene Metropool (44/2026)*
  Hyperlink
  De raad geeft in haar zienswijze aan dat in de jaarrekening geen inzicht wordt geboden in de noodzaak van de verhoging van het opslagpercentage voor indirect productieve uren van 23% naar 25%. Daarmee ontbreekt de grondslag voor deze verhoging. Deze dient bij de actualisatie van de begroting 2026 te worden teruggedraaid. In reactie hierop geeft ODGM aan dat het klopt dat eerder is toegezegd om bij de jaarstukken 2025 inzicht te geven in de verhoging van het opslagpercentage indirect productieve uren. Door extra werkzaamheden als gevolg van de fusie en een krappe planning voor de jaarrekening is dit alleen niet gelukt. Met het Dagelijks Bestuur van ODGM is afgesproken om bij de kadernota 2028 terug te komen met een nadere analyse.

Beoogde impact: kaderstelling

Dit onderwerp behoort in de doelenboom van de Stadsbegroting onder Openbare ruimte tot de doelstellingen 'Verminderen van schadelijke effecten door bedrijven en industrie', 'Beheersing, voorkoming en vermindering van omgevingslawaai, luchtverontreiniging en bodemverontreiniging' en 'Betere afvalscheiding bij bedrijven'.

Een financieel gezonde ODGM is noodzakelijk om de wettelijke VTH-taken kwalitatief goed, doelmatig en toekomstbestendig uit te voeren. Door middel van de zienswijze geeft de raad richting aan de verdere besluitvorming over de begroting.

Argumenten

1.1 Een sluitende begroting is van belang voor een goed functionerende omgevingsdienst
Wij onderschrijven het belang van een financieel gezonde omgevingsdienst die haar wettelijke taken kwalitatief goed en toekomstbestendig kan uitvoeren. Om die reden kunnen wij ons in hoofdlijnen vinden in de ontwerpbegroting 2027.

1.2 De opslag voor indirect productieve uren is nog steeds onvoldoende onderbouwd
Structurele financiële uitgangspunten behoren vooraf transparant en controleerbaar te worden onderbouwd en bestuurlijk vastgesteld. Door deze beoordeling opnieuw uit te stellen bestaat het risico dat deelnemers meerdere jaren bijdragen betalen op basis van een opslag waarvan de noodzaak niet is aangetoond. In eerdere zienswijzen hebben wij aangegeven dat een verhoging van de opslag voor indirect productieve uren eerst objectief moet worden onderbouwd voordat deze structureel wordt verwerkt in de begroting. Ook in de ontwerpbegroting 2027 ontbreekt deze onderbouwing en wordt de inhoudelijke beoordeling doorgeschoven naar de Kadernota 2028. Voor Nijmegen blijft een opslag van 23% uitgangspunt totdat een hogere opslag overtuigend is onderbouwd en bestuurlijk is vastgesteld.

1.3 Duidelijkheid over eventuele financiële gevolgen is noodzakelijk
Wanneer uit de beoordeling bij de Kadernota 2028 blijkt dat de opslag van 25% geheel of gedeeltelijk niet noodzakelijk was, dient vooraf duidelijk te zijn hoe wordt omgegaan met de financiële consequenties voor de deelnemers. Daarom verzoeken wij het Algemeen Bestuur een voorstel uit te werken voor een evenwichtige verrekening of compensatie van eventueel te veel betaalde bijdragen over 2026 en 2027.

1.4 De zienswijze wordt kenbaar gemaakt aan het dagelijks bestuur
Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen kunnen gemeenteraden hun zienswijze kenbaar maken aan het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling. Via de bijgevoegde brief wordt de Nijmeegse zienswijze gemotiveerd overgebracht aan het dagelijks bestuur. Deze stelt de raden voorafgaand aan de besluitvorming in het algemeen bestuur schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de ingebrachte zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Kanttekeningen
1.1 De noodzaak tot verhoging van de opslag blijft onzeker
De beoordeling van de opslag voor indirect productieve uren vindt volgens de ODGM plaats bij de Kadernota 2028. Tot dat moment blijft onzeker of de gehanteerde opslag van 25% daadwerkelijk noodzakelijk is.

1.2 Het algemeen bestuur van de ODGM is verantwoordelijk voor de uiteindelijke vaststelling van de begroting
Het Algemeen Bestuur besluit zelfstandig hoe de ingediende zienswijzen worden verwerkt.

Financiën
De vaststelling van de ontwerpbegroting 2027 heeft geen directe financiële gevolgen voor de gemeentelijke begroting anders dan de daarin opgenomen deelnemersbijdrage. De deelnemersbijdrage van Nijmegen past binnen de bestaande begroting en wordt betaald uit het programma openbare ruimte.

Tijdelijke vereenvoudiging wijze van verantwoording
De opbouw van de uurtarieven en de wijze van urenregistratie bij de voormalige diensten ODRA en ODRN is verschillend. Een nieuwe financieringsystematiek wordt momenteel ontworpen, maar is niet eerder dan 1-1-2028 gereed. Tot die tijd kan de verdere integratie van beide diensten echter niet stilliggen. Het zou arbeidsintensief, inefficiënt en ineffectief zijn om twee afzonderlijke werkwijzen te blijven hanteren totdat de nieuwe systematiek voor de ODGM gereed is. Daarom is afgesproken om voor de jaren 2026 en 2027 te werken met een vereenvoudigde systematiek van verantwoording en afrekening, zodat met de beschikbare capaciteit achter de schermen gewerkt kan worden aan een uniforme financieringsystematiek voor 2028 en verder. Het belangrijkste verschil daarbij is dat in 2026 en 2027 wordt afgerekend op begrotingsbasis en niet op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde werkzaamheden.

Opslag voor indirect productieve uren
De voorgestelde zienswijze is erop gericht te voorkomen dat deelnemers structureel bijdragen betalen op basis van financiële uitgangspunten waarvan de noodzaak nog niet objectief is aangetoond. Mocht uit de beoordeling bij de Kadernota 2028 blijken dat de opslag voor indirect productieve uren geheel of gedeeltelijk niet noodzakelijk was, dan dient hierover een afzonderlijk voorstel voor verrekening of compensatie aan de deelnemers te worden voorgelegd.

Participatie
Dit voorstel is ambtelijk afgestemd met de andere deelnemers van de voormalige Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Regio Nijmegen. De deelnemers delen de opvatting dat de verhoging van de opslag voor indirect productieve uren van 23% naar 25% nog onvoldoende is onderbouwd. Daarom is de verwachting dat ook zij een vergelijkbare zienswijze zullen indienen.

Bij de financiële jaarcyclus van een gemeenschappelijke regeling zijn doorgaans geen inwoners uit deelnemende gemeenten betrokken. Daarvoor is deze te bedrijfsmatig.

Communicatie
De stukken zijn openbaar. Er vindt geen communicatie plaats naar aanleiding van dit voorstel.

Vervolg
De raad is bevoegd om namens de gemeente een zienswijze uit te brengen op de ontwerpbegroting. Het dagelijks bestuur stelt de raden voorafgaand aan de besluitvorming in het algemeen bestuur schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de ingebrachte zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt. Het Algemeen Bestuur van de ODGM stelt vervolgens de begroting vast, met inachtneming van de door de deelnemers ingediende zienswijzen.

Fatale termijn
Vanwege de fusie heeft ODGM van het ministerie uitstel gekregen om de begroting 2027 uiterlijk in november aan te leveren. Daarom verzoekt ODGM deelnemers uiterlijk 30 september hun zienswijze aan te leveren. Met ODGM is afgestemd dat behandeling van de

zienswijze door de gemeenteraad, gelet op de vergaderplanning, niet eerder kan plaatsvinden dan op 14 oktober 2026.

Bijlagen

1. Brief zienswijze ontwerpbegroting ODGM 2027.
2. Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting ODGM 2027.
3. Ontwerpbegroting ODGM 2027.